

Tejstefisk, *Pholis gunnellus*

TEXT OCH FOTO ANDERS SALESJÖ

Tejstefisken är en långsmal, ålliknande fisk som blir upp till 25 cm lång. Utseendet är ganska karaktäristiskt och den är relativt lätt att skilja från andra svenska arter. Hela fisken är brunspräcklig och genom ögat går en mörk linje. Längs ryggen sitter nästan alltid ett antal svarta ögonfläckar med vit kant. Ryggfenan täcker större delen av ryggen liksom fenorna hos en ål, men till skillnad från ålarna och tånglaken har tejstefisken en väl avsatt stjärtena. Utbredningsområdet sträcker sig från Frankrikes kust norrut till Vita havet. Arten förekommer även i västra Atlanten längs sydvästra Grönlands och Kanadas kuster. I Sverige är tejstefisken allmän längs hela västkusten samt inne i Östersjön upp till Åland och södra Finland. Enstaka exemplar förekommer ända upp till Örnköldsvik.

Tejstefisken lever som enstöring från ytan ner till ca 30 m djup. Den håller gärna till i tidvattenzonen och kan vid lågvatten bli kvar på stranden under våt tång under flera timmar. Lyfter man då på tången sprätter det till och fisken smiter snabbt undan. Detta har gett tejstefisken dess norska namn tangsprell. Vintertid går den ned något djupare och förekommer då ner till ca 100 m djup. Den simmar aldrig i fritt vatten utan vilar på botten och gömmer sig där bland stenar, alger och musselskal. Som dykare ser man tejstefisken oftast om natten när den tar sig fram med slingrande rörelser över botten. Den är då ute för att söka föda. De vanligaste bytena utgörs av bottenlevande maskar, märkräfter, tånglöss, pungräkor och fiskrom.

Tejstefisken blir normalt köns mogen vid tre års ålder. De är då 11-24 cm långa. Tiden för fortplantningen är olika beroende på område. I Skagerrak och Nordsjön sker den under november till januari, i Östersjön under mars-april. Ha-

nen utser en lämplig skyddad boplats som till exempel en klippåla, under en sten eller i ett musselskal. Honan lockas sedan till bohålan. Befruktningen av äggen sker med största sannolikhet inuti honan och parningen sker troligen precis innan äggläggningen. Honan lägger 80-200 klubbiga ägg i en stor klump. Då äggen är lagda viker hon sig runt dem och formar dem till en valnötsstor boll. Föräldrarna hjälps sedan åt att ta hand om avkomman, vilket är relativt sällsynt i fiskvärlden. På vissa håll i litteraturen står att det är hanen som vaktar och fläktar friskt vatten över rommen medan andra källor uppger att det är honan som gör detta. I verkligheten förhåller det sig så att hanen och honan ofta turas om. Under tiden som föräldrarna sköter om rommen äter de normalt väldigt lite eller ingenting alls. Efter knappt två månader kläcks äggen och de 8-9 mm långa ynglen svävar iväg i vattnet och kan då föras långt bort med havsströmmarna. Efter ungefär sex månader, i regel under juni-juli, söker sig ynglen till botten. De är då cirka 3 cm långa.

Viktig fågelmat

Längs Norges och Skottlands kust är tejstefisken mycket vanlig. Den utgör där en viktig föda för många sjöfåglar. Tobisgrisslan är en av de fåglar som äter mycket tejstefisk. Tobisgrissla heter teist på norska, vilket har gett upphov till namnet tejstefisk. □

Tejstefisk